

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa A.F., M.F. i T. F.

przeciwko P. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

z udziałem interwenienta ubocznego Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji W.

Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie i rentę uzupełniającą,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2017 r.,

zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt III APa .../16,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 29 czerwca 2016 r., w sprawie z powództwa: A.F., M.F. i T.M. przeciwko P. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W., przy udziale interwenienta ubocznego Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji W. SA z siedzibą w W., o zadośćuczynienie i rentę uzupełniającą, na skutek apelacji powodów, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 30 maja 2014 r. i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Strona pozwana zaskarżyła ten wyrok w całości, zarzucając naruszenie: art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c., przez pominięcie zarówno w rozstrzygnięciu, jak

również w uzasadnieniu wyroku w całości faktów i dowodów podnoszonych przez pełnomocnika strony pozwanej na okoliczność „braku czynienia przez pozwaną z zarzutu przedawnienia nadużycia prawa w rozumieniu art. 5 k.c.”; art. 386 § 4 i § 6 k.p.c., przez nieuwzględnienie faktów i dowodów podnoszonych przez pełnomocnika strony pozwanej na okoliczność „braku czynienia przez pozwaną z zarzutu przedawnienia nadużycia prawa w rozumieniu art. 5 k.c., którą to ułomnością procesową będzie obarczony także sąd pierwszej instancji będąc związany oceną prawną i wskazaniem wyroku”.

W uzasadnieniu podniesiono, że Sąd drugiej instancji niezasadnie przyjął, że istnieją podstawy do nieuwzględnienia upływu terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia, gdyż podniesienie przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia nosi znamiona nadużycia prawa podmiotowego. Oceny skuteczności tego zarzutu przez pryzmat zasad współżycia społecznego należy dokonywać z uwzględnieniem okoliczności rozpoznawanej sprawy; istotnymi z tego punktu widzenia mogą być między innymi takie okoliczności jak: przyczyna opóźnienia w dochodzeniu roszczenia i czas jego trwania, wpływ zachowania dłużnika na upływ przedawnienia, czy też charakter uszczerbku doznanego przez poszkodowanego. W ocenie strony pozwanej, Sąd Apelacyjny w motywach wyroku, przedstawionych dość pobieżnie, nie ustalił żadnej z istotnych, wymienionych wyżej okoliczności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1¹ k.p.c., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje stronie w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W myśl utrwalonej linii judykatury celem takiego zażalenia jest poddanie kontroli prawidłowości uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, co może mieć miejsce jedynie w wypadkach wskazanych w art. 386 § 2 i § 4 k.p.c., a mianowicie w razie nieważności postępowania w pierwszej instancji, nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo niezbędności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Samodzielny charakter i

cel wskazanego środka odwoławczego znacząco różni go od skargi kasacyjnej, służącej do merytorycznej kontroli orzeczeń sądu drugiej instancji, co sprawia, że zawężona kognicja Sądu Najwyższego co do zasady obejmuje jedynie ustalenie, czy przyczyna uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przyjęta przez sąd drugiej instancji rzeczywiście stanowi jedną z podstaw przewidzianych w art. 386 § 2 i § 4 k.p.c. uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013 nr 3, poz. 41; z dnia 28 listopada 2012 r., III CZ 77/12, OSNC 2013 nr 4, poz. 54; z dnia 19 grudnia 2012 r., II CZ 141/12, LEX nr 1288649; z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CZ 166/12, LEX nr 1288751; z dnia 25 stycznia 2013 r., I PZ 28/12, LEX nr 1555066).

Wobec powyższego nie może odnieść zamierzonego skutku niniejsze zażalenie kontestujące ocenę prawną Sądu drugiej instancji o nadużyciu prawa przez stronę pozwaną w zakresie podnoszonego zarzutu przedawnienia.

Dalej idąc, skoro Sąd drugiej instancji nie zaakceptował oddalenia powództw z uwagi na przedawnienie roszczeń, to zachodzi w niniejszej sprawie przesłanka w postaci nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy.

„Nierozpoznanie istoty sprawy” w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. polega bowiem na poprzestaniu na błędnym przyjęciu przez sąd pierwszej instancji przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie (prekluzja, przedawnienie, potrącenie, brak legitymacji, prawo zatrzymania itp.) albo na zaniechaniu zbadania (w ogóle) materialnej podstawy żądania, niezbadaniu podstawy merytorycznej dochodzonego roszczenia albo całkowitym pominięciu merytorycznych zarzutów pozwanego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999 nr 1, poz. 22; z dnia 28 października 1999 r., II CKN 521/98, LEX nr 50700; z dnia 28 listopada 2000 r., IV CKN 175/00, LEX nr 515416; z dnia 8 listopada 2001 r., II UKN 581/00, LEX nr 567859; z dnia 6 grudnia 2001 r., I PKN 714/00, OSNP 2003 nr 22, poz. 544; z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 nr 3, poz. 36, z glosą E. Rott-Pietrzyk; z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1298/00, LEX nr 80271; z dnia 2 października 2002 r., I PKN 482/01, LEX nr 577445; z dnia 25 listopada 2003 r., II CK 293/02, LEX nr 151622; z dnia 21

października 2005 r., III CK 161/05, LEX nr 178635; z dnia 17 kwietnia 2008 r., II PK 291/07, LEX nr 837059; z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 661/09, LEX nr 737251).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

kc